

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра теорії та історії світової літератури

КУРСОВА РОБОТА

з історії зарубіжної літератури
на тему: Тема кохання у творчості Девіда Герберта Лоуренса

Студентки 3 курсу групи СОа17-20
напряму підготовки Іноземні мови та
літератури, методика навчання іноземних мов
і зарубіжної літератури
(англійська і друга західноєвропейська мова)
спеціальності 014 Середня освіта

Семенової В.О.

Керівник докт. філол. наук, професор

Мариненко Ю.В.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ЄКТС _____

Члени комісії _____

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

м. Київ – 2023 р

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1.1. Основні теми творчості Девіда Лоуренса	5
1.2. Поетична творчість Лоренса як поета кохання.....	8
РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДЕННЯ ТЕМИ КОХАННЯ У ПРОЗІ ЛОУРЕНСА	14
2.1. Тема кохання у романах «Сини й коханці» та «Веселка».....	14
2.2. Тема кохання у романі «Коханець леді Чатерлей».....	17
ВИСНОВКИ	25

ВСТУП

Емоції є однією з форм відображення дійсності, а також вони є невід'ємною частиною людського буття і відіграють надзвичайно суттєву роль у житті кожної людини та складають основу мотивації її діяльності. Важливо зазначити, що кохання- одне від чого люди отримують емоції. Вони бувають як і позитивними, так і негативними. Зазвичай, як тільки люди починають будувати відносини, вони радіють, пара людей не може прожити навіть однієї хвилини один без одного, тому вони отримують лише позитивні емоції такі як: щастя, задоволення, радість. З іншого боку, не завжди все так чудово як може бути, через певний момент пара закоханих може мати певні сварки, непорозуміння, тому вони викликають негативні емоції. Важливо, це подолати, щоб зберегти своє кохання, але якщо дві людини не вміють цього робити, то, на жаль, вони втрачають один одного. Крім того, роз'єднання двох людей також приносить смуток, нудьгу, навіть депресією, що є факторами негативних емоцій.

Протягом багатьох років вивчення емоцій займає пріоритетне місце як у психології, так і в лінгвістиці. Вчені зацікавлені не тільки у психологічному та фізіологічному проявах емоцій, а й у їх мовному вираженні. На мою думку, важливо, вивчати емоції не лише психологам, лінгвістам, а й людям, особливо якщо вони сприймають дрібниці близько до свого серця. Також люди повинні самі вивчати психологію, щоб боротися з негативними емоціями. З одного боку, негативні емоції повинні бути у людському житті. А з іншого, якщо вони занадто довго перебувають у житті будь-якої людини, то вони можуть принести шкоду, тому важливо, боротися з ними, щоб не постраждали і ви, і ваші близькі люди.

Робота з проблемою емоційності в лінгвістиці передбачає роботу з різними аспектами опосередкування емоцій. Мовними засобами і формами вираження емоційних станів, їх синтаксичним та інтонаційним вираженням, зв'язком мовних і немовних засобів вираження почуттів, «кохання» займається лінгвістика.

Актуальність дослідження: визначається необхідністю більш детального вивчення мовно-стилістичних особливостей концепту «кохання», мотивованою недостатньою розробленістю проблеми мовного вираження емоцій у художньому тексті. Також вивчається розуміння почуттів інших людей, особливо для читача.

Об'єктом дослідження: поняття «кохання»

Предметом дослідження: тема кохання у творчості Девіда Герберта Лоуренса.

Мета дослідження: дослідження кохання у творчості Девіда Герберта Лоуренса.

Завдання дослідження:

- характерні риси творчого доробку Девіда Герберта Лоуренса;
- особливості викладення теми кохання у прозі Лоуренса.

Завдання: вивчення та занурення у творчість Девіда Герберта Лоуренса та викладення теми кохання у його головних новелах;

Теоретико-методологічна основа дослідження: використання інтернет ресурсів, вивчення біографії Девіда Лоуренса, його новел.

Структура курсової роботи: курсова робота складається з вступу, двох розділів, висновків, резюме та списку використаної літератури.

РОЗДІЛ I. ХАРАКТЕРНІ РИСИ ТВОРЧОГО ДОРОБКУ ДЕВІДА ГЕРБЕРТА ЛОУРЕНСА

1.1. Основні теми творчості Девіда Лоуренса

Творчість Лоуренса характеризується жанровою різноманітністю. Проте провідним завжди залишається роман. Лоуренс отримав визнання як романіст ще за життя, і він став найбільш відомим як романіст у наступні десятиліття. Слід зазначити, що Лоуренс часто проводить розробку тієї чи іншої теми в кількох жанрах. Так, у широкій панорамі розгортається життя шахтарської родини в романі «Сини і коханці», де воно показано в найдраматичніший момент, коли, як у фокусі, ламається доля всіх її членів, а також у п'єсі Mrs. Вдовство Голройда» («The Widowing of Mrs. Holroyd», 1910), у поемі «Дружина шахтаря» (1911), в оповіданні «Запах хризантем». Девід Лоуренс написав усі ці роботи під час роботи над «Синами та коханцями»; обидва вони передують і супроводжують появу роману як великої епічної форми, хоча кожен має свою художню цінність і цілком самостійний[1].

Працюючи над «Білим павичем», Лоуренс писав: «Почуття потрібно вивчати й аналізувати так само, як аналізують свідчення суду.» Сюжет роману — історія кохання фермера Джорджа Сакстона та Летті, яка зраджує свої почуття й одружується за домовленістю. Це призводить до їх духовної катастрофи. Відчутний зв'язок з традиціями Дж. Еліота і Т. Харді. Однак головною увагою в романі Лоуренса є не протиріччя між «коханням і законом», а саме особливості людської природи.

Летті Лоуренс схильний тлумачити поведінку як одвічно притаманну жінці, а в уста лісничого Аннабля він вкладає роздуми про природні інстинкти як основу буття. У «Синах і коханцях» оригінальність творчості Лоуренса проявилася з особливою насиченістю; містить основні елементи його художньої манери: реалістичні зображення дійсності, іноді майже натуралістичні описи життя шахтарського селища і шахтарської родини Морелів, імпресіоністичні

замальовки, акварелі. Частини самого життя і ковзний рух відчуттів. Існують полярні сили в постійному протистоянні, у конфліктній взаємодії - розум і почуття, інтелект і інстинкт, матеріально-фізичне та інтуїтивно-емоційне. Вражаюча сила реалістичних образів життя і тонкість передачі глибинного світу інстинктів. Все виразне і відчутне, і водночас хитке і нестійке, все рухається, втрачає визначеність обрисів і форм. Тому так важко читати Лоуренса вперше. Зрештою, ми розуміємо почуття через їх зовнішній прояв, і Лоуренс поставив собі за мету виразити глибокі емоції та почуття, які ніколи не спливають на поверхню», — написав В. Аллен [2].

Роман Лоуренса багато в чому традиційний за формою і написаний у дусі «Bildungsroman». У ньому розповідається дитинство і юність головного героя, його вступ у доросле та самостійне життя, формування поглядів і стосунків з оточуючими. У загальному, роман автобіографічний. Історія Поля Мореля, який виріс у шахтарському селі, відокремлений від матері від важкої роботи на вугільній шахті, завдяки її підтримці отримав освіту, став клерком, а потім художником, близька долі самого автора і все ж це не автобіографія Лоуренса. Він сміливо розширив межі роману і включив у рамку картини інтелектуальне, духовне та сексуальне життя героїв. Сили тяжіння і відштовхування, що характеризують подружнє життя Гертруди і Уолтера Мореля, на картинах яких Лоуренс зобразив своїх батьків, запускаються вже в першому розділі, їхні взаємини, темпераменти відображаються на дітях, на характері стосунків між синами й матерями, синами й батьками; Віддана прихильність Гертруди до своїх синів і особливо до Пола простежується на всіх етапах їхнього розвитку.

Це сильне почуття, яке компенсує невдалі стосунки Гертруди з чоловіком, поділяє Пол і водночас поневолює його, дає йому життєві імпульси та заважає приймати рішення та робити вибір, ускладнює його стосунки з близькими: насамперед з Міріам потім з Кларою. Єдина жінка, з якою у Пола пов'язаний непорушний зв'язок, – це його мати.

Починаючи роботу над «Синами та коханцями», Лоуренс не був досконально знайомий із працями З. Фрейда. Лише пізніше, коли він писав другу

половину роману, Фріда познайомила його з принципами психоаналізу, яка стежила за публікаціями робіт Фрейда і захоплювалася його теорією [3].

Вплив фрейдизму простежується в романі Лоуренса. Проблема «Едипового комплексу» набуває особливого значення в контексті повісті.

Серед романістів 20 ст. Лоуренс був першим, хто не обмежувався рамками суспільно-класового підходу і включив тему робітничого класу в універсальну тему у створенні «шахтарського роману», як він сам називав «Сини та коханці».

Роман «Веселка» став переходом від ранньої творчості Лоуренса до його пізньої повоєнної творчості. Лоуренс зазначив, що вона «дуже відрізняється від «Синів і коханців», «написана зовсім іншою мовою». У листі до Е. Гарнета (5.06.1914) Л. прямо заявив, що тепер його цікавлять уже не характери героїв, а «фізіологічні сторони» їхньої поведінки та вчинків. «Ви не повинні шукати в моєму романі старе стабільне его персонажа», — писав Лоуренс. Розповідаючи про долю чотирьох поколінь родини Бренгуен, розповідаючи історію кількох подружніх пар, Лоуренс набагато більше оперує категоріями «він» і «вона», ніж розкриває неповторність індивідуальності героїв.

Головна героїня роману — Урсула Бренгуен, яка намагається звільнитися від зв'язуючих її родинних уз; вона не сприймає спосіб життя старшого покоління, це її лякає, «старий неживий світ» наповнює її відразу. Вона мріє про інше життя, сповнене глибокого сенсу, її приваблює «світ праці та відповідальності», вона хоче «боротися за місце в житті чоловіків». Є багато речей, в яких можна розчаруватися. Вона переконана, що школа, в якій їй доводиться працювати, — це «просто освітня лавка, де всіх вчать заробляти гроші... де не було нічого, крім творчості»; їй гидко ставиться до думки, що вона теж бере участь у підготовці учнів за «рабське служіння божеству матеріальної вигоди» [4].

Урсула розмірковує про бездуховність цивілізації, говорить про своє бажання знищити машини, що гноблять людину. Лоуренс вкладає в уста своєї героїні тиради, пафос яких близький йому. Кохання Урсули та Скребенського закінчується розривом. І все ж у її душі живе віра в майбутнє. Вона пов'язана з

очікуванням дитини. Коло життя не замикається. У фіналі роману виникає образ райдуги, що з'являється в небі; цей образ символізує закладену у крові людини життєву силу. Якщо люди вірять у світле майбутнє, то вони зроблять все аби бути щасливими.

1.2. Поетична творчість Лоренса як поета кохання

Багато дослідників творчості Лоуренса вважають, що своєю високою репутацією романіста Девід зобов'язаний насамперед цим трьом творам.

«Сини та коханці» — це художнє дослідження деструктивних сил, що діють на свідомість, волю та дух. Окрім літературної сили автора, вражає тонка передача «відчуття місця», його вміння точно відобразити соціальну, психологічну та історичну ситуацію Англії часів промислової революції. У «Синах і коханцях» Лоуренс не тільки описує свої особисті труднощі, але вводить їх у коло більших соціальних та історичних питань[5].

«Уже в «Синах і коханцях», — пише В. Чухно, — виявилось багато рис, характерних для його пізнішої творчості. Він не залишається байдужим спостерігачем, як багато сучасних йому письменників, і не дивиться на своїх героїв так, ніби ззовні. Ні, він бере їх до серця, пише байдуже, з пристрасстю, він дуже міцно прив'язує читача до своїх героїв, майже родинними узами. У Лоуренса чоловік і дружина живуть життям зі світом фізичної природи. Люди відгукуються на все живе захоплено, від душі, несвідомо. Цією якістю сповна наділив батько письменника, якого в романі називають Морель. Хоча Лоуренс сам не був шахтарем, він успадкував від свого батька типове шахтарське світосприйняття: він ніби щодня виринав із непроглядної темряви шахти і вперше бачив новий світ»[2].

Роман багато в чому автобіографічний: в основу Лоуренса покладено конфлікт між його батьками. Хоча його батько був малоосвіченим шахтарем і багато пив, він надзвичайно загострено розумів і відчував природну сторону життя. Мати стояла на соціальну сходинку вище за батька, була розумово й

емоційно розвиненішою, чуйнішою, знала, як високо злетить думка. Незважаючи на це, вона покохала цього скромного шахтаря, тому що, як пише Лоуренс на початку роману, у сцені першої зустрічі батьків «з його тіла, як тепло свічки, виходив цілющий струм; життя горіло в ньому похмурим і навіть золотим полум'ям, і воно здавалося їй незбагненим дивом, бо саме воно палахкотіло лише з голови й почуття.

Така сама тенденція у «Веселці», де Лоуренс показує сучасну самовпевненість, яка розвивається в сім'ї Бренгуен, фермерів із центральної Англії; слабшають тісні кровні зв'язки, які пов'язували родину в роки, що передували промисловій революції; Автор змальовує любовні стосунки трьох поколінь бренгенів, остання представниця яких Урсула — сучасна (і самотня) жінка, мудра і сильна особистість. Хоча Урсула знаходить пару в «Закоханих жінках», новому роману бракує соціального оптимізму Веселки. Тінь Першої світової війни впала на книгу, і хоча Лоуренс ніде прямо не говорить про війну, вона з гіркотою тону та передчуттям нагадує про неминуче культурне зубожіння Європи [3].

У післявоєнний період Лоуренс прийшов до висновку, що недостатньо зберегти нову соціальну самовпевненість — треба змінити саму суспільну систему. Усі громадяни повинні підкорятися волі однієї людини — особи, спорідненої «героям» Карлейля, живого втілення божественного начала, платонівського філософа-короля. Таку думку письменник висловив у так званих романах про «вождів» — «Флейта Аарона», «Кенгуру» та «Пернатий змії».

У своєму останньому романі «Коханець леді Чаттерлей» Лоуренс висловлює слабку надію на те, що небагато, наділені «близькістю» чоловіків і жінок, можуть уникнути тиску обставин [4].

«Мало того, — пише В. Чухно, — Лоуренс дозволяв собі вживати в романі нецензурні, так звані «чотирилітерні» слова (в англійській мові майже всі нецензурні слова складаються з чотирьох букв). Для того часу це було щось зовсім нечуване. Лоуренс писав про свій роман: «... Я завжди прагнув зобразити інтимні стосунки між чоловіком і жінкою як щось природне і найважливіше, а не

як ганебне і другорядне. І в цій книзі я «пішов» далі за все. Для мене ці стосунки такі ж прекрасні й піднесені, як внутрішнє, оголене «я» людини...»[5]

Коли роман був заборонений в Англії та Сполучених Штатах після його публікації в 1928 році як злочин проти суспільної моралі, Лоуренс був змушений опублікувати статтю на захист свого твору, в якій він, зокрема, писав: «Я хочу, щоб чоловіки та жінки були чесними про секс думати чітко і до кінця. Навіть якщо ми не можемо повністю задовольнити секс, принаймні давайте безстрашно думати про нього, не залишаючи білих плям. Усі ці розмови про молодих дівчат, цнотливість, очищення. Чистий аркуш паперу, нічого, це цілковита нісенітниця: невинна дівчина, молодий чоловік без сексуального досвіду перебуває в стані болісного розгубленості, захопленого душевними еротичними почуттями та думки, які лише з часом стають гармонійними.

Роки чесних думок про секс, зазнаних поразок і, нарешті, перемогли, призводять до бажаного результату - справжньої чистоти, яка пройшла всі випробування, коли статевий акт і уявлення про нього проходять у гармонії, без Ось ще одна цитата з есе Лоуренса: «Настав час узгодити усвідомлення еротичного досвіду з самим досвідом. Це означає, що ми благоговіємо перед сексом, благоговіємо перед дивною поведінкою того, хто повинен пережити». плоть повинна бути включена в літературну мову «недруковані» слова, так як вони - невід'ємна частина наших думок і позначають певні органи тіла і його найважливіші функції. Почуття непристойності виникає лише тоді, коли дух зневажає і боїться тіла, а тіло ненавидить і противиться розуму.

У цій цитаті - зародження цілої літературної традиції, що пояснюється знаннями таких письменників, як Генрі Міллер, Даррелл, Селін та інші. Історія скотарства лісового мисливця та аристократа, не дивуючись на фізіологічні подробиці, описана поетично, а стосунки між скотарями такі, що порнографічною книгою назвати не можна.

Шкода, що критики та цензори лише додали до книжки нецензурні слова та нецензурні описи, а з поваги залишили поза увагою красу людських статуй, поезію фізичного кохання та ніжність видовищ.

Лоуренс, який знає, що бурю подолає роман. «Мене не потрібно перевіряти ні на що більше, ніж на фотографії, і ненависть є кричущою», — написав Він. Я не мав пощади.

Настрій Лоуренса перших повоєнних років передає роман «Закохані жінки», який є продовженням «Веселки» і водночас містить риси кризового світогляду, породженого війною. «Якщо «Веселка» — це роман про зародження й органічний розвиток життя, то «Закохані жінки» — книга революції, втечі від життя, книга кінця, смерті» (Е. Біл). Слова одного з персонажів — «Старі ідеали зовсім мертві» — сприймаються як ключовий елемент роману, як відправна точка в пошуках самого Лоуренса та його героїв. Йде пошук нових ідеалів, виникає бажання створити нові стосунки між людьми.

«Закохані жінки» продовжують історію Урсули Бренгуен та її сестри Гудрун, їхніх пошуків незалежного та гармонійного існування. Думка про мізантропію сучасної «механічної цивілізації» звучить сильніше, ніж раніше. Культ «чистого почуття» протиставляється розумній стихії життя; захищаючи людину, Лоуренс тяжіє до індивідуалізму, виявляючи інтерес до могутньої і сильної особистості. Однак у всьому, що відбувається, панує дух руйнування і неминучої смерті. Сам Лоуренс не раз підкреслював характерний для його роману «дух тотального руйнування» [6].

Один із героїв – Руперт Беркін, якого критики називають альтер-его автора, у своєму анархічному протесті проти сучасної цивілізації пророкує неминуче, водночас бажаючи йому смерті всьому: «Ну, коли людство було знищено, коли наша раса був знищений... Я буду задоволений... Нехай це йде якнайшвидше". Інша сторона Лоуренса, Урсула Бренгуен, нічого з цього не приймає, і хоча її протест значною мірою інтуїтивний, вона знає, що це між нею. і дає Руперту нескінченну «боротьбу до смерті, що веде до нового життя».

Гармонійний союз чоловіка і жінки вважається єдиною цінністю, яка була, є і буде в світі, населеному людьми. Тільки він може врятувати мертвих Опір ідеали приреченого суспільства, заперечуючи існуючу форму шлюбу, обертаючись проти стосунків, заснованих на почутті взаємної любові та

вдячності незалежність кожного партнера. Проте жоден із героїв не знаходить бажаної гармонії. Про відносність та ілюзорність цього ідеалу Гудрун говорить: «Ізолюватися наодинці з кимось зовсім не означає відкривати новий світ».

Створюючи «Закоханих жінок», Лоуренс намагався зробити цей роман несхожим на попередні. Новаторство виявилось в композиції та стилі роману. Новим у конструкції є відмова від сюжету як упорядковуючого елемента розповіді. Роман побудований як ланцюжок епізодів, усі з яких дотримуються єдиного ритму та звучання, як варіації на головну тему, яка полягає у передачі руху стосунків героїв. Змістом кожного епізоду розділу є не подія, а стосунки між героями, які встановлюються в той чи інший момент. Лоуренс стежить за їхніми коливаннями, змінами, динамікою, фіксує їхній розвиток[7].

У романах «Ааронів жезл», «Кенгуру», «Пернатий змії» знайшли відображення пошуки героя, який поєднує в собі індивідуалістичне прагнення й містичну силу, що підкорює інших, з первісною простотою й примітивністю «природної людини». У романах «Кенгуру» та «Перена змія» представлено процеси, пов'язані з розвитком фашизму та фашистської ідеології. Дія відбувається в Австралії та Мексиці.

Творчий шлях Лоуренса завершується романом «Коханець леді Чаттерлей», в якому синтезовано характеристики його ранніх і післявоєнних романів. Лоуренс з нетерпінням і хвилюванням чекав на вихід цієї книги, заздалегідь знаючи, що більшість поставиться до неї негативно. Раніше він стикався із заборонами цензури. Незадовго до кінця роману в Лондоні через втручання поліції була закрита виставка картин і малюнків Лоуренса, визнаних аморальними, що завдало шкоди письменнику і переконало його в непорозумінні і нерозумінні його намірів щодо заснування «нової релігії».

Лоуренс намагався розширити рамки роману, використовуючи прийоми, характерні для живопису в літературному творі. Він хотів надати своєму роману такого ж візуального впливу, як і полотно художника, вважаючи, що письменник, як і художник, має право зображати оголене тіло. Але навіть пантеїстичні мотиви не ведуть його до справжньої гармонії: трагізм його

світобачення порушує омріяну ідилію. Загальний настрій роману визначається сум'яттям паралізованої війною свідомості. «Наше століття в основі своїй є трагічним, тому ми відмовляємося сприймати його як трагічне[8].

Катастрофа сталася, ми стоїмо посеред уламків, намагаючись побудувати нові стіни, знаходячи нову надію. Це важка праця: немає гладкої дороги в майбутнє, але ми уникаємо перешкод або перелазимо через них. Треба жити, незважаючи ні на що». Ці слова стоять на початку роману і задають його тон. «Це картина повоєнної Англії», — пише Е. Вільсон, критики Г. Хау, М. Спілка та Е. Біл бачив у романі Лоуренса широкі узагальнення, символічний образ сучасної Англії, а в кожному з персонажів - найхарактерніші тенденції її розвитку.

РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДЕННЯ ТЕМИ КОХАННЯ У ПРОЗІ ЛОУРЕНСА

2.1. Тема кохання у романах «Сини й коханці» та «Веселка»

Почавши працювати в 14 років (служачи клерком у компанії з постачання медичних товарів, потім учителем), після публікації свого першого роману «Білий павич» (1911) Лоуренс став професійним письменником. Протягом двох десятиліть напруженої творчої діяльності Лоуренс створив ще дев'ять романів, багато оповідань, віршів, п'єс, путелогів, працював есеїстом, літературним і художнім критиком і оглядачем.

Найважливішою частиною його великої літературної спадщини є романи, які згадують багато істотних аспектів життя сучасного письменника.

Кращі з них «Сини і коханці» (1913). «Веселка» (1915), «Закохана жінка» (1920), «Коханець леді Чаттерлей» (1928) — стали класикою англійської прози ХХ століття. Сміливий експериментатор і новатор, який разом з Дж. Джойсом і В. Вулфом зробив революцію в арсеналі образотворчих і виражальних засобів художнього письма, Лоуренс чи не першим в англійській літературі задумався про психологічне відчуження як відмінну рису світосприйняття людей.

Процес відчуження особистості, її потворний, однобічний розвиток, спотворення її творчого начала і, як наслідок, духовна смерть письменника безпосередньо пов'язаний з ходом капіталістичної індустріалізації, яка, на його думку, символізувала остаточний розрив зв'язку між людиною та світом[9].

Творчий розвиток Лоуренса складний і неоднозначний. Виступаючи в своїх ранніх творах продовжувачем соціально-критичної традиції Дж. Еліота і Т. Харді, викриваючи протиріччя буржуазного способу життя, Лоуренс викриває лицемірство етичних установок «середнього класу», не бачив у гуманістичних початках жодного шляху до суспільних перетворень. Він звернувся до поетизації частин, інтимних сторін буття, що іноді набувають натуралістичного відтінку («Коханець леді Чаттерлей»). що до проповіді асоціальної «природної людини»,

яка протистоїть підневільній буденності «юрби» («Ааронів жезл», 1922; «Кенгуру», 1923, «Перена змія», 1926).

Прихильники чистоти вікторіанської моралі були обурені безжальним викриттям Лоуренсом хибності буржуазних етичних постулатів і відвертістю, з якою він зображував інтимне життя своїх героїв. У 1915 році суд в Англії спалив роман «Веселка» як аморальний. Задушений атмосферою лицемірства та снобізму. Лоуренс покинув батьківщину в 1919 році і провів останнє десятиліття свого життя, подорожуючи Європою, Австралією та Америкою в марних пошуках куточка «природного життя».

У 20 столітті молодь, яка повстала проти лицемірної моралі своїх батьків, стала «втраченим поколінням», Лоуренс оголосив поряд з О. Хакслі та Р. Олдінгтоном одним із його «пророків» і «володарів думки». Його останній роман «Коханець леді Чаттерлей» (заборонений цензурою і не видавався без коментарів в Англії до 1960 року) — його м'яка палітурка. Лоуренс помер у Вансі на півдні Франції[10].

«Сини та коханці» — це широка, багатогранна, здебільшого автобіографічна історія, яка охоплює два покоління сім'ї Морелов із шахтарського містечка Бествуд поблизу Ноттінгема. До Лоуренса англійська література практично не знала про досягнення такого масштабу, присвячені повсякденному життю британського робітничого класу. Вірність Лоуренса класичній традиції англійського роману втілена в детальному, реалістичному відтворенні життя шахтарської родини.

Перша частина книги розповідає про дитинство та юність головного героя Подлоги Морель. Хлопчик росте в атмосфері напруженого конфлікту між батьком - працювитою і веселою людиною, але схильною до випивки - і матір'ю - владною натурою, таємно незадоволеною «простими» звичками чоловіка і мріє про кращу частку для неї. син. Обдарований юнак із талантом художника Подлога, за словами Лоуренса, стає черговим «в'язнем індустріалізму»: «У регульованому^регульованому-кастово-регульованому-АСХ-суспільстві його прагнення і талант справді не цікавлять. кожен. Однак соціально-критичне

начало книги відходить на другий план, і в центрі уваги зосереджено глибоке психологічне зображення запеклої боротьби за вплив на паркеті, яка розгортається між його матір'ю, місіс Морел, і першим коханням молодшої людини, Міріам Лейверс. , дівчина, що проживає на фермі поблизу Бествуд, у спілкуванні з якою відбувається духовне та емоційне виховання героя. Згодом відносини між Подлой і Міріам загострюються до межі і закінчуються розставанням.

Місіс Морел виграє битву за свого сина; Однак невдовзі вона помирає від раку, і Підлога, кинутий у холодний і незатишний світ «дорослих», відчуває, що найкраще з нього пішло з матір'ю.

Веселка — одне з найвідоміших досягнень Лоуренса. Досить оригінальна «сімейна сага», безпрецедентна в англійській літературі, що розповідає про життя трьох поколінь фермерської родини Бренгуен у Дербіширі з 1840-х до початку 20 століття. Хоча в романі чітко позначені сліди часу та місця, віддалена ферма в центральній Англії стає «досвідченою моделлю», яку автор використовує для художнього аналізу глибинних суспільних процесів, спільних для всієї країни. Буття найстаршого з показаних у «Веселці» поколінь — Тома Бренгуена та його дружини Лідії — ще цілком «земне» й фізіологічне: загальний ритм їхнього життя визначається близькістю до природи, залежністю від її природних циклів. Інстинктивне взаєморозуміння між чоловіками переростає в їхніх дітей — Вілла, сина Тома, і доньку Лідії від першого шлюбу Ганни — у запеклій боротьбі незрівнянних темпераментів[11].

Характерно, що Лоуренс бачить у поглибленні розриву між персонажами наслідки індустріалізації, яка болісно вторгається в сільське життя Дербіширу та загрожує багатьма лихами для його жителів. Психологічне відчуження досягає апогею в житті представниці третього покоління бренгенів — Урсули, доньки Вілла та Ганни, яка також успадкувала пристрасну, чуттєву та полум'яну натуру своєї матері. і романтичний ідеалізм і любов до мистецтва батька, талановитого різьбяра по дереву. Історія Урсули: її переїзд до міста, невдалі спроби

утвердитися в класі, забутість у мистецтві та релігії і, нарешті, кохання до молодого офіцера Антона Скребенського.

Учасникові кампанії в Індії, і наступне розчарування в ньому – займають головне місце в другій частині роману. Завершують “Веселку” утопічні картини майбутнього, у якому вже дозволені соціальні контрасти сучасності. Подальшим пошукам Урсулой і її сестрою Гудрун власного місця в житті в умовах Англії початку століття Лоуренс присвятив роман “Закохані жінки” (1920), що сюжетно примикає до попереднього й складовий у сукупності з “Веселкою” епіко-оповідальну діалогію про сім’ю Бренгуен. Незвичайністю сполучення реалістичного проникнення особливо британського життя описуваного часу з масштабністю і язичеською яскравістю поетичного, по суті, бачення Лоуренсом природи й фізичної сторони людського буття визначається художня своєрідність “Веселки” на тлі британської прози першої третини ХХ в

2.2. Тема кохання у романі «Коханець леді Чатерлей»

«Коханець леді Чаттерлей»: роман і його доля. Цю якість підтвердив найвідоміший із його романів «Коханець леді Чаттерлей» (1928), який письменник, передчуваючи наближення кінця, взяв як доказ для нащадків. І справді, через два роки він помер. Роман був приватно виданий у Флоренції, де він був написаний. Він був заборонений в Англії та США і опублікований лише через 30 років [12].

У романі були дійсно досить відверті описи любовних пригод, які викликали шок серед літературних лицемірів і захисників пристойності. Але це не була несмачна еротика. Великий, серйозний митець, Лоуренс був перш за все моралістом, який боявся, що лицемірні заборони в житті і мистецтві не дозволять людині проявити своє природне буття, пізнати буття в усіх його проявах. Це було те суперзавдання, яке стало сенсацією роману. Період, що став наслідком світової війни, знайшов своє відображення в романі. Д. Г. Лоуренс писав про неї:

«Ми живемо в епоху, яка є глибоко трагічною... Стався катаклізм, і нас оточують руїни».

У передостанній рік війни 22-річна дівчина, дочка художниці Констанції (Конні) Рейд, виходить заміж за баронета Кліффорда Чаттерлея. Через півроку після весілля чоловік, який весь час був на фронті у Фландрії, був важко поранений. Його нижня частина тіла паралізована, він не може виконувати подружні обов'язки і пересувається в інвалідному візку.

Так окреслюється така важлива для літератури 20-х років антивоєнна тема. За словами Лоуренса, він пише не про жахи окопів і безглузді вбивства, а про заподіяні каліцтва, як фізичні, так і моральні. Про війну як убивцю кохання. Подібний мотив знайдемо в романах Хемінгуея «І сходить сонце» (ілюстрація Джека Барнса) та «Прощавай, зброє!».

Через два роки після закінчення війни Копиця та Кліффорд оселилися в Рагбі, на батьківщині Чаттерлієвих. Через свою фізичну ваду Кліффорд залежить від турботи своєї дружини, яка глибоко йому віддана. У той же час батько Конні з сумом виявляє, що молода красива жінка спустошена в «напівневинності», без нормальних подружніх стосунків. Щоб зрозуміти свій неповносправний спосіб життя, Кліффорд пробує свої сили в письменництві, і не безуспішно. Його літературні знайомі, які відвідують Рагбі, підбадьорюють Кліффорда, допомагають йому зробити літературне ім'я та заробити пристойні гроші [14].

Серед цих знайомих - модний прозаїк Міхаеліс, який на деякий час стає коханцем Конні. Але їх зв'язок розривається, тому що він дуже далекий від їх ідеалу. Кліффорд, який розуміє стан дружини, не проти того, щоб вона народила дитину, якщо, на його думку, батько виявиться гідною людиною. Щоб трохи розвантажити Конні, Кліффорд наймає міс Болтон нянею. Він знайомить свою дружину зі своїм рейнджером Олівером Меллорсом; він також був ветераном, і його дружина, старша за нього, людина з грубим, жорстким характером, залишає Меллорса, залишаючи їхню доньку на піклування свекрухи.

Під час прогулянок у лісі біля садиби Конні любить відвідувати вартового лісника; він вирощує птахів, що освітлює його самотність. Їхнє спілкування

спочатку цнотливе: замкнутий Олівер небагатослівний і стриманий. Але одного разу Конні відчуває різке пробудження еротичної пожадливості та *mellors* - сильної реакції на потяг. Їхній зв'язок відбувається, описується з відвертістю, невідомою в літературі того часу. Конні вперше відчуває себе жінкою, відчуває непереборне бажання кохати і бути коханою. Ваші зустрічі стануть постійними. Конні чекає дитину від Меллора і готова пов'язати з ним своє життя. Але Олівер потребує розлучення, і його дружина перешкоджає цьому, поширюючи чутки про наклепи на чоловіка, що змушує Кліффорда звільнити дроворуба. Тим часом стосунки Конні з чоловіком стають холоднішими. Вона перестає бути йому необхідною. Кліффорд залишає писати і займається модернізацією шахт. Роман закінчується відкритим фіналом. Закоханим доводиться жити окремо півроку, але надія на возз'єднання є [17].

Звичайно, як би сміливо Лоуренс не змалював інтимну, фізіологічну сторону людських стосунків, він не вичерпує змісту роману. Як новатор, він залишається в соціально-критичній традиції, такій важливій для реалістичної англійської літератури. Занепокоєний тим, що сакраментальні установи, релігія, мораль і сім'я є принизливими.

Він з гіркотою пише про «нову расу», «нову людину» як «напівхворобливого», також «страшно самовпевненого». В уста друга Кліффорда, Томмі Дюкса, вставляється твердження, в якому чути голос Лоуренса: «...суспільне життя на Заході здається мені незрозумілим. Більше того, наше хвалене «духовне життя» - і це, як мені здається, від нерозуму. Ми виродки, ідіоти, без людських почуттів...»

У цих словах є безпомилкове вказівка на почуття «втраченого покоління», представленого «Сагою про Форсайтів» поета Дезерта Голсуорсі та Олдінгтона («Смерть героя»). Вони співпадають із віршем Т. С. Еліота «Безплідна земля» і особливо його віршем «Порожні люди».

Коли після закінчення Другої світової війни в інтелектуальному житті Англії відбулися доленосні зміни, оскільки було оголошено багато табу і

оголошено вседозволеність, у тому числі право на непристойність, заборона була знята не тільки з роману, але і з самого твору Лоуренса.

Літератори, постачальники популярних романів з еротичним ухилом, намагалися акцентувати увагу на ньому, не помічаючи, що Лоуренс – філософ, мораліст, глибокий і серйозний письменник. У книзі про американську літературу він писав, що мистецтво слова виконує дві основні функції: по-перше, воно відтворює «емоційне життя», а по-друге, «правду повсякденного життя». Ці слова могли б стати девізом усієї його творчості.

Роман «Коханець леді Чаттерлей» Девіда Герберта Лоуренса був заборонений відразу після публікації в 1928 році, а готовий надрукований вилучений і знищений. Заборона діяла понад 30 років, і лише в 1960 році, після гучного судового процесу, який сколихнув всю Англію, роман було реабілітовано, і з тих пір він залишається одним із найпопулярніших і наймасовіших. читають донині [10].

У своєму останньому романі - Коханець леді Чаттерлей - Лоуренс повертається в англійську дійсність - в Англію після Першої світової війни. Характерні перші рядки роману: «Наша епоха по суті трагічна, і тому ми не хочемо сприймати її як трагічну. Сталася катастрофа і ми, які під завалами, намагаємося якось пристосуватися, на щось сподіватися. Це досить складне завдання: немає гладкої дороги в майбутнє; але ми обходимо перешкоди або намагаємося їх переступити; Нічого не вдієш, треба жити, як би не було лихо».

Ці рядки могли б стати епіграфом до всієї повоєнної творчості Лоуренса. Але порівняно з попередніми томами останній роман вирізняється наближеністю до реальності, правдивістю характерів і життєвих контекстів. У книзі проявляється сильна сторона його творчості – протест проти буржуазного суспільства. Лоуренс пристрасно ненавидить це суспільство і створює рельєфні зображення його представників. Він показує, як війна особливо чітко показала зіпсованість капіталістичної системи, моральне банкрутство вищих класів, які, однак, вірили, що вони втілюють справжню Англію.

Ця психологія виражена в образі сера Джеффри - старого лорда Чаттерлі, який представлений кількома штрихами і який за будь-яку ціну «хоче врятувати країну і своє становище в ній, незалежно від того, належить до неї Ллойд Джордж або хтось інший. Сер Джеффри виступав за Англію та Ллойд Джорджа, як його предки виступали за Англію та Сент-Джорджа; він не бачив тут ані найменшої різниці». З іншого боку, показано, як молодь буржуазної Англії намагається придушити відчуття «трагедії часу», одурманюючи себе коктейлями, джазом, чарльстоном [12].

Спадкоємець злочасного маєтку Чаттерлеєв Кліффорд, який за місяць до відходу на фронт одружився з Констанс Рід, повертається з війни калікою. Він пробував свої сили в літературі і тому залучав до свого маєтку представників літературного середовища, які могли бути йому корисні. Лоуренс гостро сатиризує настрої цього кола, де панують самозакоханість, снобізм і холодний розрахунок. Хоча роботи демонструють інтелект та спостережливість авторів, вони безглузді, наче все відбувається у вакуумі. Гостра думка придушена. Представники «шляхетного суспільства» піддають молодому драматургу остракізму, оскільки визнають, що вони самі насправді були висміяні в його п'єсах, які спочатку сприймалися добре.

Драматурга оголошують «антианглійським» і «в очах класу, який зробив таке відкриття, це було гірше, ніж брудний злочин». За словами Лоуренса, у світі мистецтва діють ті ж закони, що й у світі нерухомості в загалом, де всі схиляються перед «Стервою – Богинею Успіху»: і артисти – фантастика, фільми, п'єси, що прагнуть до публічної слави, і ті, хто залишається в тіні – індустріальні магнати, які дають їй кинути плоть і кістки життя. Люди. Ця думка висловлена дуже чітко: «У всіх начебто були доглянуті, зіпсовані собаки; вони билися між собою за милість сучої богині. Але це було ніщо в порівнянні з таємною боротьбою не на життя, а на смерть між «основними» постачальниками кісток.

Велика зрілість відрізняє останній роман від попередніх. Певну роль відіграє повернення художника Лоуренса до Англії, з якою він пов'язаний кровною спорідненістю. Він, так би мовити, заново відкриває красу англійської

місцевості, її поля та кольори. Жива чутливість письменника до «настроїв» природи розкривається в найконтрастніших образах. У першій частині ця лісова картина, що гармоніє з душевним станом Констанца, ніби втілює безжиттєвість «трагічного часу»: «У лісі все було мляво й нерухомо, тільки важкі краплі падали з голих гілок, створюючи глухий шум. В гушавині старих дерев – Сивина, безнадійне бездіяльність, тиша, ніщо».

Палка ненависть до вищих класів допомагає автору створити образ сера Кліффорда – людини, психологія якої сформувалася під впливом традицій привілейованого становища, що склалися століттями. Ніщо не може похитнути його впевненість у цьому питанні. Що як член його касті він має право вічно панувати над «недорогими». Він упевнений, що маси незмінні і що сучасні робітники нічим не відрізняються від рабів Риму. Лаврентій показує, що людина, яка має владу над багатьма людьми, духовно мертва, як «мертва риба» [14].

Садиба Чаттерлей і Шахтарське село — два світи, територіально близькі, але насправді нескінченно віддалені один від одного: життя в садибі схоже на реальність, щось моторошне, нерухоме, хоча тут багато руху, будинок завжди повний гостей. Контраст між зовнішньою активізацією людей вищого світу та повною відсутністю у них яскравих, щирих почуттів, які засуджуються як ознака поганого смаку, створює в уяві автора образ лабратора: на поверхні ростуть квіти. землі, а все, що знаходиться під верхнім шаром землі, промерзло наскрізь.

Між двома світами немає зв'язку; Констанція інстинктивно відчуває приховану ворожість, що таїться в селі. Але атмосфера його життя починає відчуватися в садибі з появою місіс Болтон - няні сера Кліффорда. Будучи удовою шахтаря та завдяки своїй роботі медсестрою трохи вище за її коло, вона все ще підтримувала з ним зв'язок. Цей образ психологічно переконливий. Місіс Болтон має змішані почуття: іноді вона відчуває глибоку неприязнь до сера Кліффорда та всього, що він представляє; з іншого боку, вона відчуває певне задоволення від думки про розмову з баронетом, трохи пікетування з ним і навіть програвш йому. Розповіді місіс Болтон про жителів села не позбавлені присмаку

пліток, але водночас у них є та теплота живого життя простих людей, яка так відрізняється від мертвого існування маєтку.

Одним із головних героїв роману є Олівер Меллорс, лісник сера Кліффорда. Син шахтаря, який деякий час працював на шахті, під час війни служив в англійських колоніальних військах, отримав звання офіцера і повернувся на батьківщину демобілізованим після важкої хвороби.

Ті частини роману, які змальовують стосунки між сером Кліффордом і Меллорсом, сповнені внутрішнього змісту: зарозуміла й недбала ввічливість аристократа у його стосунках зі слугами, вкорінена поколіннями й просочується в його кров, а з іншого боку, я -повага до людини простого народу, яка, не змінюючи своєї вдачі, вміє «поставити свого пана на місце».

Констанс, обтяжена відчуттям безплідності свого життя, сповнена огиди до всього штучного і мертвого у власному чоловікові та в оточенні людей, веде до Меллорса, в якому бачить щось живе, чуже умовностям.

У 1944 році вдова Лоуренса Фріда Лоуренс опублікувала в Нью-Йорку першу чернетку рукопису роману «Коханець леді Чаттерлей». Як зазначено у передмові до цього видання, Лоуренс написав три версії роману між 1925 і 1928 роками і опублікував останню. Герой першого варіанту, який залишився незавершеним, — лісник Паркін, проста, неписьменна людина. На відміну від Меллорса, він пов'язаний з робітничим класом. Він залишає своє місце в маєтку Чаттерлеєвих і потрапляє на одну з фабрик у Шеффільді, де стає секретарем комуністичного осередку. Він чітко відчуває класовий бар'єр між ним і Констанс [16].

У 1960 році видавництво Penguin Books опублікувало повний текст «Коханця леді Чаттерлей» (досі роман у повній формі видавався лише за межами Англії). Проти видавця був поданий позов, щоб не допустити продажу книги. Видавець виграв справу і домогся поширення повного тексту роману в Англії. У зв'язку з судовим процесом Арнольд Кеттл опублікував серію статей у газеті Daily Worker та журналі Marxism Today наприкінці 1960 та на початку 1961 року, в яких детально описував історію походження коханця леді Чаттерлей.

За словами Кетла, Лоуренс переставив акценти в остаточній версії роману, тому що він вважав, що «підштовхування до дна» сексуальної теми книги матиме більший вплив на читачів, але він висвітлював цю тему, а не ізоляцію від соціального. Можливо, в підозрі Кетла є частка істини, але не можна вважати, що зміни Лоуренса в романі впершу чергу керувалися тактичними міркуваннями: влада над ним «сексуальної доктрини» характерна для всього твору автора. Водночас перша версія роману натякає на те, що ця влада не все поглинула, що пошук істини був для Лоуренса надзвичайно важким.

Меллорса не можна назвати справжнім представником англійського пролетаріату. Він зневажає суспільство, в яке потрапив у званні поручика, але він чужинець і робітник. Він не бачить «шляху вперед»; Песимістичний настрій Лоуренса накладає відбиток на його образ. Меллорс проклинає суспільство «механічної епохи», його господарів, які спотворили землю і людей і перетворили їх на напівтрупи. Але його обтяжує думка про фатальну неминучість.

Якщо Меллорс іноді і думає про вихід, то лише нереальними, утопічними шляхами. Він хоче, щоб робітники перестали турбуватися про свою зарплату, погодилися на мало, повернулися до природного життя і навчилися поклонятися Господу—єдиному Богу мас. Але він вважає, що вони надто отруєні грошима та індустріалізацією, щоб прийняти ці ідеї та боротися разом з ним проти «механічного монстра».

Роман підкупує прагнення автора показати просте людське щастя двох людей, які вирвалися з полону жорстокого суспільства. Здається, у стосунках між чоловіком і жінкою панує гармонія – гармонія, якої завжди прагнув Лоуренс. Але наскільки самотні ці двоє, які намагаються створити свій власний острів у величезному, дивному та незмінному світі. Сам Лоуренс не міг цього не відчувати. Тому його книга несе на собі печать трагізму. Це трагедія митця, який болісно шукає істину на хибному шляху.

ВИСНОВКИ

Провідною темою прозових творів Д. Г. Лоуренса (1885-1930) є захист людини від «механічної цивілізації», що полягає в гармонізації стосунків між чоловіком і жінкою в руслі сучасної проблеми відчуження людини, замкнутої в віртуальний світ. Автор виступав на захист людини і людини. Людину він розглядав як органічну частину природи, а порушення цієї єдності розглядав як наближення катастрофи. Екологія природи і плоті, досягнення їх гармонії, що породжує справжню красу і любов - ось життєві пріоритети Лоуренса.

Протягом свого творчого шляху письменник писав і відстоював загальнолюдські цінності. Хоча прозаїк Д. Г. Лоуренс здобув визнання ще за життя, інтерес до його творчості не вщухає й досі, про що свідчать відгуки сучасних читачів, опубліковані в американському суспільно-політичному журналі Newsweek. Білий павич (1911): «природна історія життя трьох сусідніх сімей у Ноттінгемі, забутому куточку Англії» (13.01.2012), 2 рецензії, популярність — 40 824, рейтинг — 3,4. Сини та коханці («Sons and Lovers», 1913): «Історія про кохання, стосунки та розчарування, розказана багатою мовою, відтворюючи невідомий і знайомий час і місце в британській історії» (16.Квітень 2016), 79 рецензій, популярність - 505, рейтинг - 3,57, в рейтингу 1001 книги, яку потрібно прочитати перед смертю, займає 197 місце, в рейтингу 1000 романів The Guardian, які повинні прочитати всі - 193 місце.

Леді Chatterley's Lover («Коханець леді Чаттерлей», 1928): «Якщо вам подобається британська соціальна драма з трохи більшими гендерними стосунками, ця книга може бути гарною для вас» (10 квітня 2017), 150 рецензій, популярність – 290. Рейтинг - 3,5, місця в рейтингах: 1001 Books - 124-те, The Guardian's 1000 - 90-те, Classics you know - 144 [20-е]. Лоуренс сприяв оновленню літератури, розширенню можливостей епічних і поетичних форм і збагаченню її змісту сміливим утвердженням прав чоловіків і жінок на реалізацію властивих їм можливостей, придушених і спотворених рутинною офіційною повсякденною моралі, яка забороняє вияв почуттів і пристрастей.

Свій ідеал він бачив у злитті духу й плоті, у гармонії природного й духовного. Для сучасного українського суспільства, відкритого і щирого, з усталеними звичаями, поглядами, нормами поведінки чоловіків і жінок, що історично сформувалися і передаються від старшого покоління до молодшого через накопичений досвід, важливо ознайомитися з ними, скласти поняття. любові Д. Г. Лоуренса, щоб зрозуміти намічені автором шляхи вирішення проблем несумісності духу і тіла.

Важливо зазначити, що Девід Лоуренс- людина з великої літери, тому що якби він боявся засудження інших читачів, людей навколо нього та власних батьків, він не добився свого. Він не боявся писати про те, що людям не дозволялося жити сьогоденням, власним життям, вивченням свого тіла. Крім того, Лоуренс сміливо висловлював свої думки, не боявся власних почуттів, тому його твори наповнені всією його душею, вони справжні та в деякий час реалістичні.

Якщо говорити про події у його роботах, то зазвичай вони трапляються в нащому житті. Важливо, проживати будь-які емоції, тому що, коли нам погано і ми плачемо, потрібно плакати до того часу, як тільки не стане легше. Але якщо ми триматимемо їх у собі, ми тільки нашкодимо собі і будемо від цього страждати. Вивчаючи творчість Девіда Лоуренса, я зрозуміла, що життя дається нам одне і ми повинні жити так, як нам хочеться, а не іншим, потрібно отримати максимум від цього життя. Скільки б з тебе не сміялися інші, через деякий час вони будуть заздрити тобі, що у тебе вийшло, тому що ти щось робиш, а не просто сидиш та судиш інших людей.

PE3IOME

From my point of view, it is magnificent to mention that the work of David Lawrence is multifaceted and interesting. In general, his main mission was to write novels. If we talk about Lawrence's work, then he wrote many different novels that were forbidden to publish, and were allowed only after 30 years or more. For instance: The novel "Lady Chatterley's Lover". In addition, it is essential to mention that his novels were about love. It should be mentioned, love is one way people see the meaning of life, but if the love is not reciprocated or a couple cannot be together, therefore they suffer from it. In David Lawrence's work some characters had true and sincere love and some only suffered from it. In my opinion, such stories are typical in our everyday life. Moreover, often critics liked to add obscene words and descriptions to his works, while they did not pay attention to the beauty of his works.

Besides, it was vital to develop creativity precisely in the themes of love, because love was, is and will be a priority for every person. Studying David's work, it is clear to me that love for him occupies a large part in his life. Often in his novels, Lawrence wrote about relationships between partners who have mutual love but cannot find a common language, often quarrel and therefore such relationships usually break down. Some heroes find lovers because they do not feel feelings from their partner, but when they start entering into other relationships, it seems to them that everything is different, women feel wanted and loved. Furthermore, partners meet secretly so that others do not know about it, but they believe that after some time they will be able to be together.

Some of David Lawrence's novels differed from ordinary novels because they had a plot similar to life events, situations, stories. It also explores the theme of love during wartime. In his writings he also revealed the theme of man, because he was always for them.

I would also like to note that Lawrence liked to devote novels to describing events from his family. From my point of view he wanted to leave memories of his family so that maybe in the future his relatives would be proud and enjoy his novels.

In addition, he preferred to highlight in his work what is forbidden for society, that is, he fought so that people are not afraid to show their natural being. In my opinion, it was careful then and even to fight, because people are living beings, they should do what they really want, live their life, which brings pleasure.

When I started researching this work, it was amazing to learn diverse things about David, his life, his novels. I decided to learn about love in his work because it is very crucial and marvelous for me. Of course, some events differed from our real life, but other were similar. Unfortunately, people were angry and cruel, that's why they couldn't find their true love. As I learned and lived some events in my life, I understood that love is our emotions. For example: when a couple of people had some misunderstanding in their relationship, of course, they suffer from it. Moreover, when people cannot find a common language between them, they often have quarrels, therefore such relationships are destroyed. Furthermore, when people lose their partner, they suffer from it, of course, it is necessary to relive this period in their life because it is okay for our body. But some people cannot let the person go, so they can suffer during their life. To my mind, it depends on people, it is crucial to learn people let the others go.

Therefore, David Lawrence's work is unique especially for me because I prefer learning about his novels because I am interested in one topic. In addition, I adore it because I like to read about events that develop, where there are love triangles, because I wonder who will be chosen by a partner if she is in love with someone else. Moreover, it is essential to feel these events on yourself, if you have had similar ones in your life, then you delve into them and understand the meaning of the novel. Of course, I respect people like David because he wasn't afraid of criticism, but if I paid attention, I wouldn't know who he is at all. Therefore, you need to take an example from people like Lawrence because he never gave up, so got ahead in his work.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Горбатенко О. В. Психоаналітичне підґрунтя філософсько-естетичних поглядів Д. Г. Лоуренса // Гуманітарний часопис, 2015. № 1. С. 45–51.
2. Девдюк І. В., Яцків Н. Я. Історія зарубіжної літератури XIX–XX ст.: методичні рекомендації до практичних занять. Івано-Франківськ: ПНУ, 2014. 61 с.
3. Дудченко М. М., Медвідь А. А. Символи кольору у структурі назв художніх творів англійської і американської літератури. Філологічні трактати. Т. 5. 2013. № 1. С. 42–49.
4. Енциклопедія сучасної України, НТШ, Ін-т енцикл. дослідж. НАН України.
5. Давиденко Г. Й., Чайка О.М. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX століття: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2010.
6. Малахов. В. Етика: курс лекцій. Острог: Вид-во Нац. ун-ту. «Острозька академія», 2014. 214 с.
7. Літературний дайджест. 10 книг про кохання всіх часів і народів українською.
8. Лоуренс Д. Г. Коханець леді Чаттерлей / пер. С. Павличко. Львів: Вид-во Старого Лева, 2017. 432 с.
11. Нагачевська О. О. Спільні риси в творчості Д. К. Оутс і Д. Г. Лоуренса // Вісн. Житомир. держ. пед. ун-ту ім. І. Франка, 2014. Вип. 16. С. 190–193.
12. Панченко В. Антропологія статевих взаємин у романі Д. Г. Лоренса «Коханець леді Чатарлей» // *Studia Methodologica* : альманах / укладач І. В. Папуша. Тернопіль: ТНПУ, 2011. Вип. 25: Антропологія літератури: комунікація, мова, тілесність. С. 306–310.

13. Панченко В. Наративна точка зору і реалізація розповідної стратегії в романі Д. Г. Лоуренса «Сини і коханці» // Питання літературознавства, 2010. Вип. 78. С. 293–305.
14. Janaki S. D. H. Lawrence's *Lady Chatterley's Lover* - an Ecological Perspective // *IOSR Journal of Humanities and Social Science*. - P.52-54
15. Trejling M. Discontent with Civilization in D.H. Lawrence's *Lady Chatterley's Lover* / Maria Trejling // *Linkcping University*. - 33p. Режим доступу: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:761667/FULLTEXT01.pdf>
16. Wang Y. Harmonious Concordance of Men, Women and Nature: A Study of Lawrence's Ecological Philosophy in His *Lady Chatterley's Lover* / Yaoyao Wang // *CS Canada*. - 2016. - P.22-27
17. Глінка Н. В. Міфопоетика творчості Д. Г. Лоуренса : автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.04 – література зарубіжних країн / Наталія Вікторівна. Київ: Б.в., 2010.20 с.